بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/146
- އިސްތިއުނާފުވެރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އސކ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން ގަސްދުގައި ޤަތުލު ކުރުން

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 22 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1444 / 18 އޮކްޓޫބަރު 2022

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 22 ރަމަޟާން 1442
04 މޭ 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- **ނަންބަރު:** 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ
- **ނިންމި ކޯޓު:** ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** ކުޑަ ކުއްޖަކާމެދު ބަނޑުބޮޑުކުރުމުގެ ގަސްދުގައި ޖިންސީ ގުޅުން ހާދިސާ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 08 އޮކްޓޫބަރު 2017
- **ނިޔާވި ތާރީޚް:** 03 ޖަނަވަރީ 2021

ޖިނާއީ- ކުޑަ ކުއްޖަކާމެދު ބަނޑުބޮޑުކުރުމުގެ ގަސްދުގައި ޖިންސީ ގުޅުން- ހާދިސާ ހިނގައިދިޔަ ފާހަގަކުރެވުން ކުޑަކުއްޖެއް- ޤާނޫނުއަސާސީގެ 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، 1008 ވަނަ މާއްދާ، 53 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ގަވާއިދުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ- ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ހ)، 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ހ) ، 73 ވަނަ މާއްދާގެ 8 ވަނަ ނަންބަރު، 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ނ)- ތުހުމަތު ފުރުސަތު ހުކުމްގެ ހުކުމްކުރުމައި އިތުރު ހުކު ފެށިގެން ގުޅުވާލުން- ކުރު ކުރިއަށް އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިނުވާނަމަވެސް، ރައްކާއި ފުރާނަގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި އިސްތިސްނާ ސަރަޙައްދުގައި ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމުގެ އިސްތިސްނާގެ ސަލާމަތް ޙާލަތުގެ ހަމަޖެހުމުގެ އިމްތިޔާޒުގެ ދެނެގަތުމުގެ މުއްދަތުން

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު (މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް އަދި ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދު ތާއީދު ކުރައްވާފައި)

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން ބެލި ދަޢުވާއެވެ. މި ދަޢުވާގައި އިސްތިޢުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ދަޢުވާގެ ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ ހާދިސާ ހިނގިއިރު 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިނުވާ، ޤާނޫނީގޮތުން ކުޑަކުއްޖެއްކަމުގައިވާތީ، އެ ކުއްޖާގެ ނަން ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލުގައި މި ދަޢުވާގައި އެކުއްޖާއަށް އިޝާރާތްކުރެވިފައިވަނީ "**އިސްތިޢުނާފުކުރި ކުއްޖާ**" ނުވަތަ "**ދަޢުވާލިބިފައިވާ ކުއްޖާ**" މިނަމަކުންނެވެ.

2. މި މައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިޔައިރު، އިސްތިޢުނާފުކުރި ކުއްޖާގެ އުމުރުން 21 (އެކާވީސް) އަހަރު ވަނީ ފުރިހަމަވެފައެވެ.

މައްސަލައިގެ ފަސްމަންޒަރު

3. 31 ޖުލައި 2017 ދުވަހު 21:15 ހާއިރު، މާލެ ހަރިޕި މަގުގައި ހުންނަ ވިޖަސް ސަރވިސް ސްޓޯރ ކައިރި މަގުމަތީގައި ހުރި ސައިކަލުތަކުގެ މަތީގައި ބިޓިތި، ފަނޑިޔާޖީގެ، މުޙައްމަދު އަޙްސަން އިނާދާ، އިސްތިޢުނާފުކުރި ކުއްޖާ އިތުރު ބަޔަކާއެކު 04 (ހަތަރެއް) ސައިކަލުގައި އެތަނަށް ދިޔަ ވަގުތު، މުޙައްމަދު އަޙްސަން ދުވާލައި ވިޖަސް ސަރވިސް ސްޓޯރުގެ ތެރެއަށް ވަދެގެން، އިސްތިޢުނާފުކުރި ކުއްޖާ އިތުރު 3 (ތިނެއް) މީހުންނާއެކު ވަޅިއަކުން ހިފައިގެން މުޙައްމަދު އަޙްސަންގެ ފަރާތުން ވަރު، މުޙައްމަދު އަޙްސަނަށް ވަޅިން ހަމަލާދީފައިވާކަމަށާއި، ސަބަބުން ބޮޑު އަނިޔާތަކެއް [illegible]

ހޮސްޕިޓަލްގައި ފަރުވާ ދެމުން ދަނިކޮށް، އެދުވަހުގެ 21:55 އާއިރު، މުޙައްމަދު އަނަސް ނިޔާވެފައިވާކަމަށް ދައުލަތުން ބުނެއެވެ.[1]

4. މި މައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ތަފްޞީލު ތިރީގައި ފާހަގަކޮށްލައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، މި ހާދިސާގައި މުޙައްމަދު އަނަސް އަށް ވަކިން ހަމަލާދީފައިވަނީ 2017 ވަނަ އަހަރުގެ ޖޫން މަހުން ފެށިގެން މާލޭގައި ހިނގަމުންދިޔަ ސިކިއުރިޓީ ގާޑުން މާރާމާރީތަކާ ގުޅިގެން ބަދަލު ހިފުމުގެ ގޮތުގައި ހިންގި މާރާމާރީއެއްގައެވެ. އެގޮތުން އެއީ "މަސޯދި" ގްރޫޕު މީހުން "ފައިކަންމަޅި" ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ މީހަކާ ވާދަކުރާކަމަށް ބެލެވިގެން، އެކަމާގުޅިގެން ބަދަލުހިފުމުގެ ގޮތުން މުޙައްމަދު އަނަސް އަކީ "މަސޯދި" ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ މީހަކަށް ބެލެވިގެން ހިންގި މާރާމާރީއެކެވެ. މުޙައްމަދު އަނަސް އަކީ މި ހާދިސާގައި ބަދަލުހިފުމަށްޓަކައި "ބޮސްނިއާ" ގްރޫޕާއި "ފައިކަންމަޅި" ގްރޫޕުގެ މީހުން ބައިވެރިވުން ކަމަށް ތަޙުޤީޤުން އެނގިފައެވެ.

5. އަދި މިހަމަލާދިނުމުގައި ބައިވެރިވި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތައް ހާދިސާ ހިނގިދުވަހުގެ އެކިވަގުތުތަކުގައި ދަތުރުކުރި ވަގުތުތަކާއި ރޫޓުތައް މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުތަކުން އެނގެން އޮވެއެވެ. އެގޮތުން ހާދިސާ ހިނގިދުވަސް ކަމަށްވާ 31 ޖުލައި 2017 ދުވަހުގެ ހެނދުނުވަރުގެ ވަގުތުގައި "ބޮސްނިއާ" ގްރޫޕަށް ނިސްބަތްވާ 4 މީހުން 2 ސައިކަލުގައި މ. ދިރިބްޝާ ގޭގެ ކައިރިން މަގުމަތީ ހުރިކަން ބަލާނެވެ. ބުނެވުނު މ. ދިރިބްޝާ ގެއަކީ "ފައިކަންމަޅި" ގްރޫޕު މީހުން އެއްވެ ހުންނަ ގޭގެ އިސްދޮރާ ގާތް ގެއެއްކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ. އަދި އޭގެ ފަހުން މި 4 މީހުން "ކާއިޑާ" ކިޔާ ގޯތި ސައިކަލެއްގެ (ރަޖިސްޓްރޭޝަން) އަށް ޖެހުމާ ގުޅުވައިގެން އެތެރެވެގެން ގޮސް ހަރަކާތްތެރިވިއެވެ. އަދި މި 4 މީހުންނާއެކު "ބޮސްނިއާ" ގްރޫޕު މީހުން ތިބިކަން ފާހަގަކުރެވޭތީ ވ. ވިގެއުޅަރުގެ ހަރަކާތްތެރިވުމެއް އެނގެއެވެ. އަދި މި ފަހުން

---

[1] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިންމުމުގެ ޙުކުމް

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފޫޓޭޖުތަކުން އަންގައިދެއެވެ. އޭގެ ފަހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ‟[illegible]" [illegible] [illegible] 4 [illegible] 2 ސައިކަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ‟[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 ސައިކަލަށް [illegible] 4 [illegible] [illegible] [illegible] 20:32 ހާއިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ‟[illegible]" [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ‟[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] ‟[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] 1746 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސީދާ ދިޔައީ [illegible]. އަސްކަރީއާ ގެއަށެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] ‟[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަސްކަރީއާ ގެއަށެވެ. [illegible] 21:04 ގައި [illegible] [illegible]. އަސްކަރީއާ ގެއިން 8 [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]/ [illegible]. [illegible]، [illegible] ޢަބްދުﷲ އެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފޫޓޭޖުން އެނގެއެވެ.

6. އިސްވެ ބުނެވުނު 8 މީހުން އެގެއިން ނުކުމެގެން 4 ސައިކަލުގައި ދަތުރުކުރީ ވިޔަސް ސަރވިސް ސެންޓަރާ ދިމާލަށެވެ. ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން ފާހަގަކުރެވުނު ގޮތުން ކަޅު ކުލައިގެ [illegible] ސައިކަލު ދުއްވަން އިނީ ސިމާނު މޫސާ އެވެ. އެ ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި އިނީ އަފްރާޒު އަބްދުއްރަޙްމާނެވެ. ވައިޓްކުލައިގެ [illegible] ސައިކަލު ދުއްވަން އިނީ ހަސަން [illegible] އެވެ. އެ ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި އިނީ އުސްމާން [illegible] އެވެ. ދެން ހުރި ކަޅުކުލައިގެ [illegible] ސައިކަލު ދުއްވަން އިނީ މުޙައްމަދު [illegible] އެވެ. މި ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި އިނީ އަޙްމަދު [illegible] އެވެ. އަދި ރަތް ކުލައިގެ ޖީ.އެން ސައިކަލު ދުއްވަން އިނީ ޖުނައިދު އަބްދުﷲ އެވެ. މި ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި އިނީ އިސްތިއުނާފު ދަންނަވާ ކުއްޖާއެވެ.

7. މީގެ އިތުރުން ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖަށް ބަލާއިރު، ވިޔަސް ސަރވިސް ސެންޓަރަށް ވަންނަން ދިޔައީ ހަމައެކަނި މި 4 ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި އިން 4 މީހުންނެވެ. މިގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ ވިޔަސް ސަރވިސް ސެންޓަރަށް ވަނީ މުޙައްމަދު [illegible] ރަތް ކުލައިގެ ޖީ.އެން ސައިކަލުގެ ފަހަތުގައި އިން އިސްތިއުނާފު ދަންނަވާ ކުއްޖާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެއަށްފަހު [illegible] 3 މިނިޓުން ވަނީ މުޙައްމަދު [illegible] އެވެ. މީގެ [illegible] އިސްތިއުނާފު ދަންނަވާ ކުއްޖާ އާއި އުސްމާން [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން [illegible] އިސްތިއުނާފު ދަންނަވާ ކުއްޖާ [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި [illegible] ހ. [illegible] މި 4 ސައިކަލު [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

8. ބެލުމުން [illegible] ގުޅިގެން ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ([illegible] ޤާނޫނު) ގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible]، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން، އިސްތިއުނާފު ދަންނަވާ ކުއްޖާގެ [illegible]

ވިޔަސް ދުރުވުގެ ކުރުގެ ދަޢުވާ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގައި ކުރިއެވެ. އެ ދަޢުވާ ޖުވެނައިލް ކޯޓުގައި ބަލާފައިވަނީ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާގައެވެ.[2]

ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް ބިނާކޮށްފައިވާ މައިގަނޑު ސަބަބުތައް

.9 ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބިނާކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި މައިގަނޑު ސަބަބުތަކުގެ ޚުލާޞާއެވެ.[3]

.9.1 ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާ ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށްފައިވުން.

.9.2 ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ދަޢުވާކުރުން ހުށަހެޅި 4 ހެކިންނަށް މުޅިއެއްގޮތަށް އަނގަބަހުން ހަމަވާދިން ފުރިހަމަކޮށް ދެން ހެކިބަސް ދިން ނަމަވެސް، ހަމަވާދިން ވިދާޅުނުވާ ކަން ބައެއްކަން ނުހަމަކަމަށް ބެލިފައިވުން.

.9.3 ދިފާޢުން ހުށަހެޅި 3 ހެކިންގެ ހެކިބަހުން ހާދިސާ ހިނގި ދުވަހުގެ ހެނދުނު 10:00 ހާއިރު ތައްޖެހިންނާއެކު ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ ހުޅުމާލޭ ފުލެޓަށް ދިޔަކަމާއި އެތަނުގެ ދަންވަރު 2:00 ވަންދެން ހުޅުމާލޭގައި ހުރިކަމަށް ބެލެވިފައިވާތީ، މިއިން އެއްވެސް ވަގުތެއްގައި ހެކިންގެ ފޯނަކިން ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާ ގެއްލިފައިނުވާކަމަށް ބެލިފައިވުން.

.9.4 މައްސަލައާ ގުޅިގެން ފުލުހުންގެ ބަޔާނުގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ރިޕޯޓަކަށް ސައްކަ ރިޕޯޓުތަކުގެ ކަމުގައި ވިދާޅުވެފައި، އެ ރިޕޯޓުތަކުން ފެންނަން ހުރި ކަންކަމަކީ ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާ ކުރި ކުށުގެ ސަބަބުން ފާޑުކި ހަމަޖެހިފައިވާކަން ސަރީޙަކޮށް ސާބިތުވެފައި ނުވުން.

---

[2] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުކަމުގެ ރިޕޯޓު

[3] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނުކަމުގެ ރިޕޯޓު

9.5. [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން، [illegible] [illegible] 21:04 ގައި 8 [illegible] އެގޭއިން ނިކުމެގެން [illegible] [illegible] ސަރވިސް ސެންޓަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން [illegible] ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

9.6. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 03 [illegible].

9.7. [illegible]

ހާދިސާ ހިނގި ދުވަހުގެ ހެނދުނު 10:00 ހާއިރުން ފެށިގެން ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ ފްލެޓުގައި އޭނާ ދަންވަރު 2:00 ޖަހަންދެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ހާދިސާގައި، [illegible] [illegible] ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާއަށް [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible].

ޖެނެރަލް ކޯޓުގެ ޙުކުމް

10. ބުނެވުނު ޤަޟިއްޔާގައި ޖެނެރަލް ކޯޓުން ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ހަދައިންނެވެ.[4]

> "[illegible] (ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] ނަން)[5] ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާ)[6] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 51 ވަނަ [illegible] (ށ) ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާ)[7] ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible]."

11. މި ޙުކުމާމެދު ހިތްހަމަނުޖެހިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ޖެނެރަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކޮށްފައެވެ. މިއީ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފީ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

---

[4] ޖެނެރަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible]

[5] [illegible] ޖެނެރަލް ކޯޓުން [illegible] ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] ނަން. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހާދިސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "(ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] ނަން)" [illegible] [illegible].

[6] [illegible] ޖެނެރަލް ކޯޓުން [illegible] ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހާދިސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "(ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާ)" [illegible] [illegible].

[7] [illegible] ޖެނެރަލް ކޯޓުން [illegible] ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހާދިސާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "(ދައުވާލިބުނު ކުއްޖާ)" [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

12. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 1 (އެކެއް) ނުކުތާއެވެ. އެ ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓުގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރުން ކުރި [illegible] [illegible] [illegible] މީހަކު [illegible] [illegible] ދައުވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެކަށީގެންވާ [illegible] ނެތި [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ސާބިތުނުވާކަމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ

13. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓުގެ މައްޗަށް ޖުވެނައިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މީހަކު [illegible] [illegible] ދައުވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެކަށީގެންވާ [illegible] ނެތި [illegible] ސާބިތުވާކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާކަމަށެވެ. [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެ ހެކިބަސް [illegible] ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ހުކުމް [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ކުއްޖާގެ މައްސަލަ [illegible].

އިސްތިއުނާފު [illegible]

14. ޤަވާޢިދުގައި [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] ބުނެފައިވަނީ މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] ، އެ [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ [illegible] ކަމަށެވެ. އަދި [illegible] 3 [illegible] އެނގޭ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުން [illegible] ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ހުކުމް [illegible] ކަމަށެވެ.

މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ހެކި ދަލީލު

15. ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ހެކި، ދަލީލު ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.[8]

---

[8] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 [illegible] ސަފުހާ 13، 14 އަދި 15- ([illegible] 15 އޮކްޓޫބަރު 2018 [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ [illegible])

15.1. ސިޑީން 5 ސަފްހާ ހުރިން (ނަމްބަރު ޖެހިފައިވާ ކާޑުގެ ސަރަހައްދުގެ މަޢުލޫމާތުގައި ނުކިޔަވާ ޗެކްއޮތުން 4 ހުރިހާގެ ހުރިބަސްކަން ޖެހިފައިވާ ކާޑުގެ ރިޕޯޓާއި ބަދަލުކޮށްފައިވާކަން ޝައްކުން އެނގެއެވެ.)

15.2. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(B)/VIAR/2017/227 ލިޔުމާ އެކުގެ އިތުރު އެނެކްސް ރިޕޯޓާއި އެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ޕޮލިސް ސަރޖަންޓް އާދަމް މުޙައްމަދު.

15.3. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(B)/VIAR/2017/227 ލިޔުމާ އެކުގެ އިތުރު އެނެކްސް ރިޕޯޓް އެވިޑެންސް ބޭނުންކުރައްވާ ސީ.ސީ.ޓީ.ވީ ފޫޓޭޖް.

15.4. ޑްރައިވިންގ ލައިސަންސް ނަންބަރު 0031059 ގެ ލައިސަންސް ކާޑުގެ ކޮޕީ.

15.5. އާރް.ޓީ.ޕީ ފޮރެންސިކް ލެބުގެ ނަންބަރު ADK/RPT/17/023 ގެ ރިޕޯޓާއި އެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ފޮރެންސިކް އެނަލިސްޓް އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް (ހުރިހާ ސަފްހާއެއް އިން އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް ގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ގެނެސްފައިވާ) މަޢުލޫމާތު އަސާސް ހޮސްޕިޓަލް ފޮރެންސިކް ލެބް ގެންދިޔުމުގެ އެއްބަސް ކަމަށް ޝަރުޢީ ސާބިތުކޮށްދިން އަދި އެކަށީގެން ހުރި އިނގިރޭސި ބަހުން ލިޔެފައިވާ ޝަރުޢީ ސާބިތުކޮށްދިން ހުރިހާ ލިޔެކިޔުމާއި އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް ދޫކޮށްފައިވާ.)

15.6. އާރް.ޓީ.ޕީ ފޮރެންސިކް ލެބުގެ ނަންބަރު ADK/2017/034 ގެ ރިޕޯޓް އަދި އެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ފޮރެންސިކް އެނަލިސްޓް އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް (ހުރިހާ ސަފްހާއެއް އިން އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް ގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު ގެނެސްފައިވާ) މަޢުލޫމާތު އަސާސް ހޮސްޕިޓަލް ފޮރެންސިކް ލެބް ގެންދިޔުމުގެ ކަމަށް ޝަރުޢީ ސާބިތުކޮށްދިން އަދި އެކަށީގެން ހުރި އިނގިރޭސި ބަހުން ލިޔެފައިވާ ޝަރުޢީ ސާބިތުކޮށްދިން ހުރިހާ ލިޔެކިޔުމާއި އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލް ދޫކޮށްފައިވާ.)

15.7. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(A)/SCOR/2017/385 ސީން އޮފް ކްރައިމް އޮފިސަރސް ރިޕޯޓާއި އެ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ޕޮލިސް ސަރޖަންޓް މޫސާ ސިރާޖް.

15.8. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(A)/SCOR/2017/359 ސީޑީ އާއި ގުޅޭ ކަރުދާސް
ޓްރާންސްކްރިޕްޓް ރިޕޯޓާއި އެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ޕޮލިސް ސަރޖަންޓް އަހްމަދު ސިޔާދު.

15.9. ސިޓީ ލިޔުންތަކުގެ ގޮތުގައި J2(C)/MIS/INT/2017/0822 އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓް އަދި
މަސައްކަތުގެ ތަފްޞީލް ރިޕޯޓް

15.10. ކޯލް ޑީޓެއިލްސް ޝީޓު

ދިޔަސް ސަރވިސް ސަރޖަންޓުންނަށް ހާޒިރުވި ޝާހިދުން އެކަމާ ގުޅޭ ބަޔާންތަކާއި ކަރުދާސްތަކާއި ބެހޭ ގޮތުން ބަލާއިރު ޓްރާންސްކްރިޕްޓް ރިޕޯޓް

16. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(A)/SCOR/2017/385 ސީޑީ އާއި ގުޅޭ ކަރުދާސް ޓްރާންސްކްރިޕްޓް ރިޕޯޓު ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހާދިސާ ހިނގި ދިޔަސް ސަރވިސް ސަރޖަންޓުންނަށް ހާޒިރުވި ޝާހިދުން އެކަމާ ގުޅޭ ބަޔާންތަކާއި ކަރުދާސްތަކެވެ.[9] މި ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރި ޕޮލިސް ސަރޖަންޓް ދޭހަ ސިފައިން ޖުވެނައިލް ކޯޓުގައި ދިން ބަޔާނުގައި ބުނެފައިވަނީ، އެ ރިޕޯޓަކީ އެކުލަވާލި ތައްޔާރުކުރުމުގައި ސަލާމަތު ރިޕޯޓްއެކުލަވާލައި ހާދިސާ ހިނގި ދިޔަސް ސަރވިސް ސަރޖަންޓުން ދިނުމުގެ، އެދުނުގެ ބޮޑުގައި ޖުމްލަތަކަށް ދޭ ކަމަށް ބުނެފައި އުޅޭ ފަރާތްތައް ކަހަލަ ބަހުރުވައިގައި ނަމަ ކަމަށް ނުވަތަ ޖުމްލައިގައި އެއް ބަސް ހުރިވާން ބިރުވެރި ތަރުޖަމާކުރުމުގައި ދޭ ކަމަށް ބަހުރުވަތައް ބޮޑުގައި ދިރިހުރުމުގެ ފުރިހަމަ އެއް ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ރިޕޯޓްގައި ހިމެނޭ 18 ޖުމްލަ ހިމެނުމަކީ ތަރުޖަމާކުރެވުނު ބުނެފައިވެއެވެ.[10]

---

[9] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ މަޙްޟަރު ޝަރީޢަތްތަކުގެ ސަފްޙާ 13، 14 އަދި 15- (ދައުލަތުގެ ޝާހިދު ސާޖަންޓް ރިޝާދު 15 ނޮވެމްބަރު 2018 ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ބަޔާން)

[10] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ މަޙްޟަރު ޝަރީޢަތްތަކުގެ ސަފްޙާ 88، 89، 90 އަދި 91- (ފުލުސް ސާޖަންޓް 18 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ބަޔާން)

މުޙައްމަދު އަނަސް [illegible] ލިބިފައިވާ [illegible] ތަފްޞީލް [illegible] [illegible] ސިޓީ އާއި [illegible] ޕޮލިސަށް [illegible]

17. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(A)/SCOR/2017/359 ސިޓީ އާއި [illegible] ޕޮލިސަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު އަނަސް [illegible] ލިބިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible].[11] [illegible] 8 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[12]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

18. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 0031059 [illegible] [illegible] އޭ.ޑީ.ކޭ [illegible] ނަންބަރު ADK/RPT/17/023 [illegible] [illegible] އޭ.ޑީ.ކޭ [illegible] ނަންބަރު ADK/2017/034 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު އަނަސް

---

[11] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 13، 14 އަދި 15- ([illegible] [illegible] [illegible] 15 [illegible] 2018 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

[12] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 94-99 ([illegible] [illegible] 16 [illegible] 2019 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

މަރުވެފައިވަނީ ހާދިސާގައި ލިބުނު ޒަޚަމްތަކާ ގުޅިގެންކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުންނެވެ.[13] ބުނެވުނު ޤަތުލު ޢަމްދާއި ޝިބްހު ޢަމްދު ނުވަތަ ޚަޠާ ޢަމްދުވެސް ތަފާތުކުރުމުގައި ޤ.ޢ. ޝަރީޢަތުގެ ޢ. ގޮތުގައި ދައުލަތުން ބުނާ ގޮތުގެ ތަފާތުގައި ހުރިހާ ނަފްސުގެ، ހުކުމުގެ ނަތީޖާ އިން ތެރޭ ޢަމަލެއް ދިފާޢުގައިވާ ފާހަގަކުރަނީ، މުޤައްރަރު އަނިޔާ އޭގެ ނާޖާއިޒު ގޮތުގެ ޖިންސުގެ ތަޢާރަޒު ގާނޫނުގެ ކަށިވަރު ތަރުތީބު ގައިސާތަކުން އަދި އިޚްތިޔާރީ ބަލިމަކުން ދޫކުރި ހަތިޔާރުގެ ހަމަލާއަށްވުރެ ދެރަ ކޯޓުން ޝަރީޢަތުގައި ޤ.ޢ. އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމަށް ބާރުލައެވެ.[14] ޤ.ޢ. އިބްތިދާއީ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމަށް ބަލާއިރު، މުޤައްރަރު އަނިޔާގެ ހަދިކަށިގައި ޒަޚަމްތަކުގެ ތަފާތުތަކަށް 25 ޝަރުޠު ހުރިކަމާއި ޒަޚަމްތައް ވިޔަފާރި ހުރި ބުރަކަށްޗެއް ތަޢާރަޒުގައި ކަމަށްއި ކަމުގައިވެސް ޝަރުޠު ހުރިކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އެ ޒަޚަމްތަކަކީ ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން ދިނުމުގައި ޒަޚަމްތަކެއް ކަމަށް ބުރަކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި މުޤައްރަރު އަނިޔާ މަރުވެފައިވަނީ ހަމަކަށިގެ ސިކުނޑި ގެ ގޮތުގައި ހައިޕޮވޮލީމިކް ޝޮކްގެ ސަބަބުން ކަމަށްއި އެއާ ބެހިގެން ތޫނުތޫނު ކަނޑުއެޅިގެން ޒަޚަމްވެއްޖެނަމަ ވެސް ހެއްލުގެން އަދި ފުއްޕާމޭއަށް އަނިޔާވެގެން ހުރުމުން ނާރުތަން އޮޅުމުގެ ސަބަބުން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ފުއްޕާމޭއަށްވެސް އަނިޔާވެފައިވާ ޒަޚަމްތަކާ ގުޅިގެން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި އެޒަޚަމްތަކަކީ އެދެ ސަބަބުން ލިބޭ މަރުވާފަދަ ޒަޚަމްތަކެއް ކަމަށް ޤަތުލު ޢަމްދާއި ޝިބްހު ޢަމްދާއި ތަފާތު އެކި ސަބަބަކީ ޖިނާއީ ޒަޚަމްތައް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ސުވާލު ދެ

19. ދައުލަތުން ސުވާލު ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ދަށު ކޯޓުން ހުކުމްކުރި ސިއްރު ހުކުމުގެ ތަރުތީބުން، ހުށަހަޅާފައިވާ 3 ސިއްރު ހުކުމްތަކުގެ ހުށަހެޅި ބަޔާނުގެ އަސްލުތަކާ ކަމުގައި ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

---

[13] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ސަފްހާ 13، 14 އަދި 15- (ދައުލަތުގެ ޝާހިދު ޑޮކްޓަރ ޢިނާޔަތު 15 ޑިސެމްބަރު 2018 ވަނަ ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ބަޔާން)

[14] . ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގެ ސަފްހާ 106-111 (ޤ.ޢ. އިބްތިދާއީ ހުކުމުގެ 19 ނޮވެމްބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދީފައިވާ ބަޔާން)

19.1. **ސިއްރު ހެކިވެރިޔާ 1**، 10 ޖޫން 2018 ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ދީފައިވާ ހެކިބަހުގައި، 31 ޖުލައި 2017 ދުވަހުގެ ރޭގަނޑުގެ ވަގުތެއްގައި ވިޔަސް ސަރވިސް ސެންޓަރަށް ގޮސް ކޮންމެވެސް ތަނެއްގައި ހުއްޖައި، އެތަނުގެ ތެރެއަށް [illegible] ދުވެފައި އައިސް [illegible] ފުރަތަމަ އައީ އެކަކު ކަމަށާއި، އޭނާގެ އަތުގައި ވަޅިއެއް އޮތް ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި 4 [illegible] 4 މީހުންގެ އަތުގައިވެސް [illegible] 1 [illegible] 4 [illegible] 2 [illegible][15]

19.2. **ސިއްރު ހެކިވެރިޔާ 2**، 10 ޖޫން 2018 ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ދީފައިވާ ހެކިބަހުގައި، 31 ޖުލައި 2017 ދުވަހުގެ ރޭގަނޑުގެ ވަގުތެއްގައި، [illegible] 4 [illegible] 1 [illegible][16]

19.3. **ސިއްރު ހެކިވެރިޔާ 4**، 5 ސެޕްޓެންބަރު 2019 ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ދީފައިވާ ހެކިބަހުގައި، 31 ޖުލައި 2017 ދުވަހުގެ ރޭގަނޑުގެ ވަގުތެއްގައި، [illegible]

---

[15] [illegible] 34-30 [illegible]

[16] [illegible] 35-39 [illegible]

އެތަނަށް ވަދެގެން ދިޔަތަން ފެނުނުކަމަށާއި އެ އެ އެންމެންގެ އަތުގައިވެސް ވަޅި ހުރިކަމަށާއި މުޙައްމަދު އަނަސްއަށް އެ އެންމެންވެސް ވަޅިން [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އޭގެ ތެރެއިން ދެ މީހުން މޫނު ނިވާކޮށްގެން ތިބިކަމާއި އެކަކު ހުރީ މޫނު ނިވާކޮށްގެން ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ހަމަލާދިނުމަށްފަހު، އެ ހަމަލާދިން މީހުންގެ ތެރެއިން މީހަކު ޖީ. އެން ނުވަތަ ހޮންޑާ ޑިއޯ ސައިކަލަކަށް އަރައިގެން [illegible] ހެކިބަސްދީފައިވެއެވެ.

19.4. ސިއްރު ހެކިވެރިޔާ 5، 5 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ދުވަހު ޖުވެނައިލް ކޯޓުގައި ދިން ހެކިބަސްގައި، 31 ޖުލައި 2017 ދުވަހުގެ ރޭގަނޑުގެ ވަގުތުތަކުގައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ހަމަލާދިން ވަގުތު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުރި ކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ހަމަލާދިނުމަށްފަހު އެމީހުން ދިޔައީ 4 ސައިކަލުގައި ކަމަށް ބުނެ ހެކިބަސް ދީފައިވެއެވެ.

ސީސީޓީވީ ފޫޓޭޖާއި ވީޑިއޯ އެނަލިސިސް ރިޕޯޓު

20. މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(B)/VIAR/2017/227 ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓާއި އެ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރި ޕޮލިސް ސަރޖަންޓް އާދަމް މުޙައްމަދު ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް 18 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 ތާރީޚުގައި ދިން [illegible] [illegible]، އެ ރިޕޯޓަކީ އާދަމް މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible]، އެ ރިޕޯޓުގެ އިމޭޖް 1، އިމޭޖް 3، އިމޭޖް 5 އަދި އިމޭޖް 7 ގައި ފެންނަނީ ވީޑިއޯ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިމޭޖް 9 އިން 14 އަށް [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible]

ކުއްޖާއާ އެއްގޮތަށް 3 ސިފަ ފެންނަކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާން ކަމަށާއި އެގޮތުން ހަރިގަނޑެއްގެ ތޫރަ، ބޭރު ފާރު ސަފަސް އަދި ބޮޑުގެ އިސްތިރިގަނޑު އެއްގޮތްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާން ކަމަށް ބުނެ ހެކިބަސްދީފައިވެއެވެ.[17]

21. ބުނެވުނު ޕޮލިސް [illegible] ސަރވިސްގެ ނަންބަރު K(B)/VIAR/2017/227 ވީޑިއޯ އެންޑް އިމޭޖް އެނަލިސިސް ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު، ރިޕޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުއްޖާއާ އެއްގޮތަށް 3 ސިފަ [illegible] އިމޭޖް 1، އިމޭޖް 3، އިމޭޖް 5 އަދި އިމޭޖް 7 (ހާދިސާ ހިނގި ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] ނަގާފައިވާ [illegible]) ހަމަ އެގޮތުގައި [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] އިމޭޖް 1 (ގަޑި 20:36)، އިމޭޖް 3 (ގަޑި 21:05) އަދި އިމޭޖް 5 (ގަޑި 21:08) ގައިވާނީ މަގުމަތިން [illegible] [illegible] ސައިކަލްގައި [illegible] [illegible] ނަގާފައިވާ އިމޭޖްތަކެވެ. އަދި އިމޭޖް 7 އަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ނަގާފައިވާ އިމޭޖެކެވެ. [illegible] [illegible] އިމޭޖް 9 އަކަށް [illegible] 14 އަށް މަގުމަތިން ސައިކަލްގައި [illegible] [illegible] ނަގާފައިވާ އިމޭޖް [illegible] [illegible].

22. ބުނެވުނު ވީޑިއޯ އެނަލިސިސް ރިޕޯޓު ދެއް ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖް ބެލުމުން، އެ ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible] ނަގާފައިވާ ވީޑިއޯ އެނަލިސިސްގައި އެ ފުޓޭޖްތަކުން ފެނެއެވެ.

[illegible]

23. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ހާދިސާ ހިނގި ދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[17] ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ރިޕޯޓުގެ [illegible] ސަފްހާ S7-S1 ބަލާ

ތަޙުޤީޤު ނަތީޖާ

24. ވާރިސުންގެ [illegible] ޖުވެނައިލް ކޯޓަށް ދަޢުވާކުރުން [illegible] ތަޙުޤީޤު ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު، ހާދިސާ ހިނގިދުވަހު [illegible].

ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާ ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިފާޢު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ

25. މި މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުގައި ސާބިތުވެގެންވާ ގޮތުން، ހާދިސާ ހިނގިތަނުގައި [illegible] ހާދިސާ ހިނގިދުވަހު [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] ތަޙުޤީޤު [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] އިންކާރުކުރުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިފާޢު ހުށަހަޅުއްވާފައިވެއެވެ. [illegible] ދަޢުވާލިބުނު ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިފާޢު [illegible] [illegible] 4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި 3 [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 31 [illegible] 2017 [illegible] [illegible] 10 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] އޮތުމުން، [illegible] ކުއްޖާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެންމެހާ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible].

މުޙައްމަދު ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

26. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު، މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި ހެކި ވީޑިއޯއާއި، [illegible] [illegible]

ބަލާއިރު [illegible] ކަންކަމުގެ ތެރެއިން އަންނަނިވި ކަންކަމަށް [illegible] ކުއްޖާގެ ފަރާތުން

[illegible] [illegible] ކަންކަމެވެ.

26.1. 31 [illegible] 2017 ދުވަހު 21:15 ހާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible].

26.2. މުޙައްމަދު ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ދައުލަތުން

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) ގެ [illegible] ކަން.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަންކަން

27. މި މައްސަލައިގައި މުޙައްމަދު ހަސަން އަށް [illegible] [illegible] ދަޢުވާކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މި

މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު [illegible] [illegible] އަށް [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]

[illegible] އަންނަނިވި [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 8 ޖޫން [illegible] 4 ޖޫން [illegible] 8 ޖޫން [illegible]

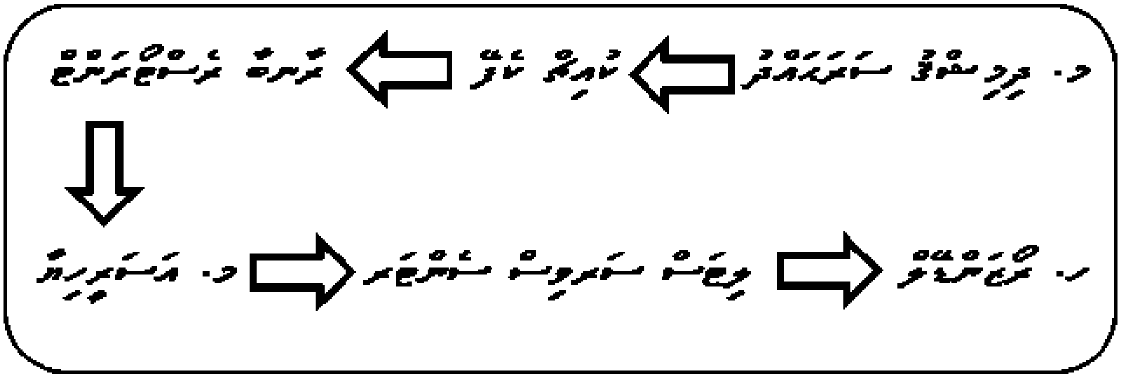

28. [illegible] 4 ޖޫން [illegible]

29. [illegible]

ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކޮށްފައިވާ ނަންބަރެއް ނަމަވެސް، އެ ނަންބަރުގެ ރަޖިސްޓްރީ [illegible] ސާފުކުރުމުން، އެ ނަންބަރަކީ ގެއްލިފައިވާ ނަންބަރެއް ކަމަށާއި ނަންބަރު ބްލޮކް ކޮށްދިނުމަށް އެދިފައިވާން ކަމަށާއި ފަހުން އެ ނަންބަރު ބޭނުންކުރާ ފަރާތެއް ނޫން ކަމަށް އެފަރާތުން މަޢުލޫމާތު [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެ ނަންބަރުގެ ވައިބަރ އެޕްލިކޭޝަންގެ ޕްރޮފައިލް ފޮޓޯ އަކީ [illegible] ކުއްޖާގެ ފޮޓޯ [illegible] [illegible] އެޕްލިކޭޝަން އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ނަންބަރު ސާފު ކޮށްފައި ވުމާއި އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

30. މީގެ އިތުރުން ވީޑިއޯ އެނަލިސިސް ރިޕޯޓް ބެލިއިރު، [illegible] ކުއްޖާއި ސީސީޓީވީ ފުޓޭޖުން [illegible] އަދި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. [illegible] ސިފަ 3 އެއްގޮތް [illegible] ހުރިކަމާއި އަދި [illegible]

31. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1,2,4 އަދި 5 ވަނައަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 [illegible] 4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] 5 ވަނައަށް [illegible]

ހަމަލާދިނުމަށްފަހު އެމީހުން ދިޔައީ 4 ސައިކަލުގައި ކަމަށް ބުނެ [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި [illegible] 4 [illegible] [illegible]، [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

32. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ވީޑިއޯ ފޫޓޭޖުން ފެންނަ ކަންކަމާއި، ވީޑިއޯ އެނަލިސިސް ރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި އަދި މި ހެކިބަސްތަކާއި، ދަށު ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު [illegible]

33. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު) ގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ [illegible]، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 31 [illegible] 2017 [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތް މިންވަރަށް މީހެއްގެ ވައްކަތް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ކަނޑައަޅަންވާނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަކަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ އަދަބު ކަމަށެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު)

34. މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދާ ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުގައި[18] ޤާނޫނީގޮތުން ކުޑަކުއްޖެއްގެ ވައްކަތް ކުރެވިފައިވާ އިސްލާމްދީނުގައި ޙައްދު އަދި ޤިޞާޞް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާގެ [illegible] ސާބިތުކޮށް [illegible] ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގައި ގެންގުޅެންޖެހޭ [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> 105 (ހ) "އިސްލާމްދީނުގައި ޙައްދު އަދި ޤިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ޙައްދު ކަނޑައަޅާނީ އަންނަނިވި [illegible] ހަމަވާނަމައެވެ.
>
> (1) [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible]؛ ނުވަތަ
>
> (2) [illegible]
>
> (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ސާބިތުނުވާނަމަ، [illegible] ނިންމާނެއެވެ."

އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 106 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> 106 (ހ) "އިސްލާމްދީނުގައި ޙައްދު އަދި ޤިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއްގެ [illegible] ކުޑަކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ [illegible] ކުރެވިދާނެއެވެ.

---

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

(ހ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޝަރުޠުތަކާއި، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުއްޖާގެ ބާލިޣުވުމާއި، ކުށުގެ [illegible] [illegible]، ކަން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] ކަން [illegible] ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާޟީ ޔަޤީންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށްކުރިއިރު ކުއްޖާ [illegible] [illegible] މިންވަރަށް؛ އަދި

(2) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުއްޖާގެ ބާލިޣުވުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާ އެންމެހައި ޝަރުޠުތައް އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން؛ އަދި

(3) ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] ކުއްޖާގެ އިޢުތިރާފަށް ބިނާކޮށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ އިޢުތިރާފުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާ އެންމެހައި ޝަރުޠުތައް އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން؛ އަދި

(4) ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] [illegible] ހެކިބަހަށް ބިނާކޮށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ހެކިބަހުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާ އެންމެހައި ޝަރުޠުތައް އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން؛ އަދި

(5) ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބުނެފައިވާ އެންމެހައި ޝަރުޠުތައް އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ފުރިހަމަވެފައިވާކަން؛ އަދި

(6) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

މި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުއްޖާގެ އިޢުތިރާފުން ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible]

ހެކިބަހުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން އެނގެއެވެ. އަދި ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ކުއްޖާގެ ކިބައިގައި، ކުށުގެ ހުރިހާ ޢުންޞުރުތަކާއި، ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހެކިތަކުގައި އަދި އެނޫންވެސް ކުށް ސާބިތުކުރުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ކަމެއްގައި، އެއްވެސް ޝުބުހާއެއް އެކުލެވިގެންތޯ [illegible] [illegible] ކުއްޖާ [illegible] [illegible] މިންވަރަކާއި ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުއްޖާގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވާނެކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރާ އެންމެހައި ސަބޫތަށް އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ފުރިހަމަވޭތޯ އާއި އިޢުތިރާފުގެ ސަބޫތަށް ފުރިހަމަވޭތޯ ނުވަތަ ފަރާތް ފުލުހުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ބަޔާނުގައި ފުރިހަމަވާނެކަމަށް ސަބޫތަށް ފުރިހަމަވޭތޯ އާއި ކުށުގެ ތުހުމަތުތަކުގައި ނުވަތަ ޢުންޞުރުތަކުގައި ފުރިހަމަވާނެކަމަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކާއި މި އެންމެހާ ކަންކަން އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ފުރިހަމަވެފައިވާތޯ [illegible] އެނގެއެވެ. މީގެ އިތުރުން ތުހުމަތުކުރާ ޢަމަލު ހިނގިކަން [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ބަޔާންތަކުގެ [illegible] ކުއްޖާގެ ވިސްނުމާއި [illegible] އިޢްތިރާފަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

35. މީގެ އިތުރުން، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި [illegible] ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގިކަން [illegible] ޖުމްލަ 4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ. އަދި [illegible] ހެކިބަހުގައި އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުން ހުށަހަޅާ ހެކި [illegible] [illegible] [illegible] ހެކިންގެ ހެކިބަހަށް ބަލައިފައެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންތަކުގެ [illegible] ކަން ހެކިބަހުން އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް އެނގެން ނުވެއެވެ.

ވޯޓުގެ ބާވަތްތައް

36. ވޯޓު 3 ބައިކަށް ބެހެއެވެ. އެބައިތަކަކީ ވޯޓު އަސްލު، ވޯޓު ސިއްބަތު، އަދި ވޯޓު ޙަރާ އެވެ. ވޯޓު ހަދަރު (ވޭސްޓް ވޯޓް) ގައި، މަގަން ބޭނުން ކުރި ކެނޑިޑޭޓް ނުވަތަ ވަކި ޕާޓީއަކަށް، އެވޯޓު ދީފައި ތަމްސީލުކުރަން އެއްވެސްކަމަކަށް ދިރާސާގައި ދެކުނުން ބަޔާންކުރެވިފައިވަނިކޮށް، އާންމުގޮތެއްގައި ދިރާސާ މަޤްބޫލުކުރަނީ އެއްގޮތް ކަމުގައި ވޯޓު ގުނެއެވެ. ނަމަވެސް އަމަލުގެ ޝާހިދަކަށް ވަކި ބާވަތެއް ކަމުގައި ވޯޓު ލެކުމެއް ނުދެއެވެ. ސަބަބަކީ، އެންމެ ގިނައިން އެއަށްވުރެ ސަރަހައްދުން އިންސާނުންނަށް ތަމްސީލުވެފައިވާ އަމަލުގައި ކަމުގައި ވުމެވެ.[19]

37. ވޭސްޓުގައި ދިޔަކަ މުހިއްމުގެ ކަން ސަރަޙައްދުން ސާބިތު ކަންތައްތަކުގައި، އެކުލެވޭ 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ސަރަޙައްދުން ސާބިތުކޮށްދޭން ގުނެއެވެ.

37.1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ނިޒާމު ދިމާލު ބާރު ތަޙައްމަލްކުރަން ވިޔަސްކަމާ ދިރުހުރި އިންސާފުން ކަމުގައިވެއެވެ. މި ހާލަތުގައި ނިޒާމު ބަދަލު، ފެންވަރާއިގެ، މުޤާބިލުގައި އަނެއް އަދި ބާރު ތަޙައްމަލްކުރަން ވިޔަސްކަމާ މުސާވާތްކަމެވެ.[20]

37.2. ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކެނޑިޑޭޓް ދިމާގެ އަމަލުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އެކަމު ވެއެވެ. މުޤާބިލުގައި އަނެއް ނިޒާމު ހައިޕޮލިޓިކް ޕާޓީ (ބައިވެރި ވަނަވަރު ކަނޑައަޅައި ގޮސްފައިވާވަރު ވާ ހުސްގޮތުން އަދި ފުރުޞަތު އަދިއްޔާގައި ހުރިހާ ސާފުކޮށް އިނގިރޭސިވެރިކަމަށް ޤާނޫނުގެ ހިސާބުގައި ބޭނުވާ) ގެ ސަރަޙައްދުން ކަން ބަޔާންވެ ހިމެނުއްޖެއެވެ. އެހެންކަމުން މުޤާބިލުގައި އަނެއް ނިޒާމު ދިޔަ ސަރަހައްދު ސާބިތުކުރު ތަޙައްމުލްވެގެން ވަކިން ދިން ތަމްސީލުވާގޮތުގެ ސަރަޙައްދުކުރެވޭގޮތު އެއްވެސް ސަބަބެއް ނުވެއެވެ.

37.3. ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، މުޤާބިލުގެ ވޭސްޓް ވޯޓުގެ ވެސް އަމަލު ހިނގާލެވެ. މުޤާބިލުގައި އަނެއް ނިޒާމުން މުޤާބިލު ތަމްސީލުވާ ދިރާސާގައި މުޤާބިލުގައި އަނެއް ފަދަ ކުރު ދިޔަ ސަރަހައްދު ސާބިތުކުރު

---

[19] ހައިކޯޓުގެ ހުކުމްތަކުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/178 ޤަޟިއްޔާ.

[20] ބަލާ ޕާޓީ ދުސްތޫރު މަތީ ސިޔާސީ ޕާޓީ ރިޕޯޓު 0031059

ތެރެއަށް ވަދެކަމާއި އެތަކެއް ޒަޚަމް މުޙައްމަދު އަނަސް އަށް [illegible] ހަމަޖެހިފައިވާކަން މިމައްސަލައިގައި ސާބިތުކޮށް އެނގެން އެބައޮތެވެ. އެހެންކަމުން އެ ޢަމަލަކީ މުޙައްމަދު އަނަސް މަރުވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް އެނގެއެވެ.

ކުށް ސާބިތުވުން

38. އެހެންކަމުން ބަޔާންވެދިޔަ ނުކުތްތައް މިމައްސަލާގައި ފުރިހަމަވެފައިވާ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލުމުގެ ކުށުގެ [illegible] އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް ސާބިތުވެއްޖެއެވެ. އަދި މިމައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

39. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވާކަމަށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި [illegible] [illegible] [illegible] 11 އޮކްޓޫބަރު 2022 ތާރީޚުގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައެވެ. އަދި ހަމަ އެތާރީޚުގައި [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ކުއްޖާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ކުއްޖާ ބަންދުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-B11/CHT/2022/4397 (11 އޮކްޓޫބަރު 2022) އަމުރުން [illegible].

ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލުމުގެ ކުށުގެ އުޤޫބާތް

40. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހައްދު ނުވަތަ ޤިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތް މިންވަރަށް އެ މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ،

އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާފައިވީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަކަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ އަދަބުތަކަށް (ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން ބަލާއިރު ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލުމުގެ ކުށުގެ އަސްލީ ޢުޤޫބާތަކީ ޤިޞާޞް ހިފުން ކަމަށް ކީރިތި ޤުރްއާނުގެ ސޫރަތުލް ބަޤަރާގެ 178 ވަނަ އާޔަތުން ދަލީލު ލިބެއެވެ. އެ އާޔަތުގައި ވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى ۖ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ (ސޫރަތުލް ބަޤަރާގެ 178 ވަނަ އާޔަތް)

"އޭ إيمان ވެއްޖެ މީސްތަކުންނޭވެ! ޤަތުލުކުރެވޭ މީހުންނާމެދު قصاص ހިފުން ތިޔަބައިމީހުންގެ މައްޗަށް فرض ކުރައްވައިފިއެވެ. މިނިވަނަކަށް މިނިވަނަކަށެވެ. އަޅަކަށް އަޅަކަށެވެ. އަންހެނަކަށް އަންހެނަކަށެވެ. ފަހެ، އެމީހާގެ (މަރުވި) އަޚާގެ ފަރާތުން قصاص ގެ ބަދަލު ޢަފޫކުރެވުނު މީހާ (ދަންނާށެވެ!) ފަހެ، އެމީހާގެ [illegible] [illegible] [illegible] ދިޔަތަށް ([illegible]) އެދުން ހުއްޖެވެ. އަދި އިޙްސާންތެރިކަމާއެކު [illegible] ފަރާތަށް ([illegible]) އެ ދިޔަތު އަދާކުރުން ހުއްޖެވެ. އެއީ ތިޔަބައިމީހުންގެ ވެރިރަސްކަލާނގެ ހަޟްރަތުން [illegible] [illegible] [illegible] އަދި ރަޙްމަތެކެވެ. އެއަށްފަހު [illegible] [illegible] މީހާ (ދަންނާށެވެ!) ފަހެ އެމީހާއަށް ވޭންދެނިވި ޢަޛާބު ހުއްޖެވެ."

ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލުމުގެ ކުށުގެ އަސްލީ ޢުޤޫބާތަކީ ޤިޞާޞް ހިފުން ކަމުގައި ވީނަމަވެސް މަރާލެވުނު މީހާގެ ވާރިސުންގެ ތެރެއިން ވާރިސަކު [illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] ފުރުޞަތުވެސް އޮވެއެވެ.

އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުން

41. އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުން، އެފަރާތްތަކުގެ ބަސް ދަށު ކޯޓު މަރުޙަލާގައި ނެގިފައިނުވެއެވެ. އެހެންކަމުން އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް 2 ހެކިވެރިން ހުށަހެޅުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްއަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވެއެވެ. އަދި އެފަހަރިން ދެވުނު ފުރުޞަތުގައި ސ. މީދޫ، މަންޒިލް، އަބްދުﷲ ސާލިމް އާއި ސ. މީދޫ، [illegible]، [illegible] ހެކިންގެ ގޮތުގައި ހުށަހެޅުމުން އެ ހެކިންގެ ހެކިބަސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނަގާފައިވެއެވެ. މި 2 ހެކިވެރިން ހެކިބަހުގައި، މުޙައްމަދު އަނަސް ދަރިކަލުންނާއި، މުޙައްމަދު އަނަސް ނިޔާވިއިރު، އަންބަކު އަދި ދަރިއަކު ނެތް ކަމާއި، ނަމަވެސް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ބައްޕަ، ސ. މީދޫ، ފެހިމާގެ، އަބްދުއްރާޒިޤު އިބްރާހީމް އާއި މަންމަ، ސ. މީދޫ، [illegible]، ނާޒިމާ ޢަލީ ދުނިޔޭގައި ތިބިކަމަށް ބުނެ ހެކިބަސްދީފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުންގެ ގޮތުން، އެފަރާތުގެ މަންމަ އާއި ބައްޕަގެ ހެކިބަސް މިކޯޓަށް ނެގުނެވެ.

އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުންގެ ބަސް

42. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ނެގުނު އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުންކަމުގެ އެފަރާތުގެ ބައްޕަ، ސ. މީދޫ، ފެހިމާގެ، އަބްދުއްރާޒިޤު އިބްރާހީމް އާއި މަންމަ، ސ. މީދޫ، [illegible]، ނާޒިމާ ޢަލީ ބަޔާން ދެއްވީ، އެ 2 ވާރިސުންވެސް ބުނުއްވީ [illegible] ކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ ނިމުން ނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާކަމާއި، އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހެކިބަސްދީފައިވެއެވެ.

އަދަބާމެދު ފާހަގަކުރުން

43. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުހައްދުވާ ކުއްޖާގެ އަދަބާމެދު ފާހަގަކުރެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު 13 އޮކްޓޫބަރު 2022 ދުވަހު ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ދީފައިވެއެވެ. އެގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ދެފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

43.1 އިސްތިއުނާފުހައްދުވާ ކުއްޖާގެ އަދަބާމެދު ޕްރޮސިކިއުޝަނުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނުގައި ބުނާގޮތުން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތަށް އުފުލެންޖެހޭ އުމުރަކީ 15 އަހަރުކަމާއި ކުށް ކުރިއިރު އިސްތިއުނާފުހައްދުވާ ކުއްޖާގެ އުމުރުން 15 އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިވާކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާގެ ކުށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ ޤާނޫނުގައި އޮތީ މަތީގެ އަދަބު ދިނުން ކަމަށް ވާއިރު، އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ގަސްދުގައި މީހަކު މަރާލުމުގެ ކުށް ޝަރުޢީ މިންގަނޑަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ޝަރީޢަތުގައި އޮތް އަސްލީ އަދަބަކީވެސް ޤިޞާޞްކުރުން ކަމަށާއި އެއީ މަރަށް މަރު ކަމަށެވެ. އަދި ވާރިސުން ބޭނުންވާނަމަ ދިޔަތު ހިފުން ކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށެވެ. ނަމަވެސް ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުގައި[21] ކުޑަކުއްޖާގެ ޢުމުރުގައި ކުށް ކުރާ ކުދިންނަށް މަރުގެ އަދަބު ނުދެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފު ހައްދުވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް މަރުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅެން ކަމަށް ނުދެކޭކަމަށެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުން ބެލުމުން މަރުގެ އަދަބަށްފަހު ދެން ޤާނޫނީގޮތުން އެންމެ ބޮޑު އަދަބަކީ އުމުރަށް ޖަލަށް ލުން ކަމަށާއި އެއީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުގެ މުއްދަތެއްކަން އެނގޭ ކަމަށެވެ. އަދި ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުން[22] ބުނާގޮތުން އަދަބުގެ ގޮތުގައި ދޭނީ އަދަބުގެ ހަތަރުބައިކުޅަ ތިންބައި (3/4) ގެ އަދަބުކަމަށެވެ. މި ހިސާބުން ބަލާއިރު 25 (ފަންސަވީސް)

---

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[22] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

އަހަރުގެ 3/4 އަކީ 18 (އަށާރަ) އަހަރާއި 9 (ނުވައެއް) މަސްދުވަހަށް ޖަލަށްލުން ކަމަށްވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ކުއްޖާ ބަންދުގައި ހުރި މުއްދަތު އުނިކޮށް، އަދަބުގެ ތެރެއިން ފަސްކުރެވޭނެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ބަންދުވި 13 އޮކްޓޯބަރު 2022 އަށް ބަލާއިރު، ދެން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާ ތަންފީޒުކުރަންޖެހޭނީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރާއި 4 (ހަތަރެއް) މަހާއި 11 (އެގާރަ) ދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެއް ކަމަށްވެ. އަދި މި މައްސަލައިގައި މަތީގެ ދިޔަ ބަންދުން ނުވާކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކުއްޖާއަށް، މަތީގެ ދިޔަ ބަލައިގެން ނުކުންނަފަދަ ނުކުތާއެއް ނެތްކަމުގައި ނުވަތަ މި ކުއްޖާ ކުރި ކުށަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވުމުގެ ކުރިން ކުރުނު ކުށެއް ކަމުގައިވިޔަސް، އޭގެ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ކުއްޖާއަކަށް، ކައުންސިލުގެ މަޝްވަރާގެ 2 (ދޭއް) މަސްދުވަހު ތިރީތިރީގެން ބޮޑަށް ފުރުސަތު އެންގިފައިނުވާކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ 1008 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭ ކަމަށްވެ. އަދި ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނުގެ[23] 73 ވަނަ މާއްދާގެ 8 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ކުއްޖާއަށް އަދަބު ކަނޑައަޅުއްވާއިރު މި މައްސަލައިގައި ކުރި ހިނގައިދިޔަ މުއްދަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލައިގެން، މި މައްސަލައިގައި ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ކުށުގައި މިހާރު މަސައްކަތުގެ ކުރި ކަމަށްވާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ކުއްޖާ ބަންދުގައި ތަންފީޒުކުރަން ޖެހޭ އަދަބު އޮތުމާ ތަޢާރުޒުވާ ކަމަށް ދެކެވެ.

43.2. އަދަބުދޭއިރު އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ކުއްޖާގެ ފަރާތުން ބަންދުގައި ހުރި ދުވަސް ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި މުއްދަތުގެ ހަމައެއް ބަޔާންކޮށްދޭ ޤާނޫނާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު އަދި ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު[24] ވެސް ދަންނަވަ ހަމައެކު ދުއްބަލަކަށް ދެވިދާނެ ޤާނޫނުގެ މުއްދަތު ކަމަށްވެ. އަދި ކުޑަކުދިންގެ

---

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[24] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

ޢަދުލުގެ ޤާނޫނުގެ[25] 2 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު ކުޑަކުދިންގެ ގޮތުގައި ކުށް ކުރާ ކުދިންނަށް އަދަބު ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ރިހެބިލިޓޭޓް ކޮށް އެކުދިން މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ގެނައުމުގެ މަޤްޞަދު ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމެވެ. އެހެންކަމުން ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު[26]ގެ 73 ވަނަ މާއްދާ ހުރި ގޮތަކަށް މާނަކޮށް، އިސްތިއުނާފު [illegible] ކުއްޖާ [illegible] ދޫކޮށްލުމަށް އެދޭ ކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު [illegible] ކުއްޖާ ބަންދުކުރެވޭ އެ [illegible] [illegible] ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނުގައި[27] ކުޑަކުދިންނަށް ދޭ އަދަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅިފައިން އެދިފައިވެއެވެ.

ކުށްވެރިޔާ އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިފައިނުވާނަމަ މަރުގެ އަދަބު ދެވިދާނެތޯ

44. ޤާނޫނުއަސާސީގެ[28] 142 ވަނަ މާއްދާގައި ފަނޑިޔާރުން "ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކަންކުރުން" ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "... ފަނޑިޔާރުން ތަބާވާނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނަށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުގައި
> ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ [illegible] [illegible] އިސްލާމީ ޝަރީޢަތަށް [illegible] [illegible]
> ފަނޑިޔާރުން [illegible] ކުރަންވާނެއެވެ..."

---

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[28] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ 2008

މިމާއްދާއަށް ބެލުމުން ފަނޑިޔާރުން އަމަލުކުރާނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުތައް ކަމާއި، ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅައިފައި ނުވާ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ފަނޑިޔާރުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަން އެނގެއެވެ.

45. އެ މާއްދާގައި އެހެން ގޮތެއް ނަމަވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އޮތީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

10 (ހ) "ދިވެހިރާއްޖޭގައި އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާ ޚިލާފު އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ނުހެދޭނެއެވެ."

70 (ހ) "އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާ ޚިލާފު އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ."

މި މާއްދާގައި މިފަދައިން އޮތުމުން، އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާ ޚިލާފު އެއްވެސް ޤާނޫނެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވިގެން ނުވާނެކަމާއި އަދި ޤާނޫނެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ނުހެދޭނެކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގައި އިސްލާމްދީނުގެ އަސްލަކާ ޚިލާފު މާއްދާއެއް އޮތްނަމަވެސް އެ މާއްދާ ޢަމަލީ ސައްޙަ މާއްދާއެއްކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީ[29] ބަލައިނުގަންނަކަން އެނގެއެވެ.

46. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތުގެ[30] 1205 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ނުވަތަ ޤިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ސާބިތުކުރުމުގެ މިންގަނޑު ހަމަވާ ގޮތަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ކަނޑައަޅަންވާނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަކަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ އަދަބު ކަމުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

47. ޤަތުލު ޢަމްދު ސާބިތުވާ ޙާލަތުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އޮތް އަސާސީ އަދަބަކީ ޤިޞާޞް ހިމެނެވެ. އަދި މި މައްސަލައިގައި [illegible] މަރުވެފައިވާ މީހާގެ ވާރިސުންނަށް ބޭނުންވަނީ [illegible] [illegible] ހިފުން

---

[29] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ 2008

[30] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. ކަން ކުރިއިރު، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިނުވާ ކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް ޤިޞާޞްގެ ޙައްދު ކައްފާރާތު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަލައިގެން، ޙައްދާއި ޤިޞާޞްގެ މައްސަލަތަކުގައި ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރުގެ ސުންނަތު ޖަމާޢަތުގެ ހަތަރު މަޛްހަބުގެ އިމާމުންގެ މެދުގައި ޖުމްހޫރު ފުޤަހާއުންގެ ރައުޔަކީ، އެގޮތުން އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވުމަކީ ކުއްޖަކު ބާލިޣު ވުމުގެ އެންމެ ކަށަވަރު ހަމައެވެ. ސުންނަތު ޖަމާޢަތުގެ ހަތަރު މަޛްހަބުގެ އިމާމުންގެ މެދުގައި ޖުމްހޫރު ފުޤަހާއުން ބުނެފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[31] އެހެންކަމުން ދިވެހި މައްސަލަތަކުގައި ޝަރުޢީގޮތުން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރަކީ ސުންނަތު ޖަމާޢަތުގެ ހަތަރު މަޛްހަބުގެ އިމާމުންގެ މެދުގައި އިއްތިފާޤު ހުރި އެއް މައްސަލައެއްކަމުގައިވެއެވެ. ކަން މިހެން އޮތް ހިނދު، މި މައްސަލައިގައި ކުށް ކުރިކަމަށްވާ އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިވާ ކުރިން ކަން ސާބިތުނުވާތީ، މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތުގައި ބަލާނީ ޤިޞާޞްގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާކަމަށް ނުފެނެއެވެ.

48. ޤާނޫނީގޮތުން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރަށް ބަލާއިރު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު)ގެ 53 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން ޖިނާއީ ޢުމުރުގެ ހަމައަކީ ބާލިޣުކަމަށްވާ މާއްދާއެކެވެ. އެގޮތުން އެ މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނަކީ މަސްއޫލިއްޔަތު ދިނުމުގެ ފުރިހަމަ ފެއްދުމުގެ ކުދިންކަމަށް ބަލާނެގޮތެއްނެތެވެ. މީގެ އިތުރުން ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ގަޟިއްޔާގެ[32] 9 ވަނަ މާއްދާގައި ކުރެވޭ އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވާ ހަމައަށް ކުޑަކުދިން ކުރާ ކުށްތަކުގެ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އެ ކުއްޖަކު އުފުލަން ނުޖެހޭނެ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެހެންކަމުން ޤާނޫނު ދަށުން ހަމައެކަނި ކަން ކުރިއިރު 15 (ފަނަރަ) އަހަރު

---

[31] .Criminal Law of Islam, A.Q. Oudah Shaheed (p 331-332)

[32] ގަޟިއްޔާ ނަންބަރު 2020/R-101 .

ފުރިހަމަވެފައިވާނަމަ، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާނަމަ، ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހެންކަން އެނގެއެވެ.

49. ކަން މިހެން އޮތް ނަމަވެސް، ކުޑަކުދިންގެ ޢުމުރުގައި ތިބެ ކުށް ކުރާ ކުދިންގެ މައްޗަށް މަރުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުމާގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނުގައި ބުނަނީ ކީކޭތޯ ބަލާއިރު، ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުގެ[33] 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި އޮތީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

> (ހ) "ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުފުރިހަމަނުވާކުދިންނާމެދު، ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރުމުގެ ކުރިން ކުއްޖަކު ކުރާކުށަކަށް ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެއްޖެނަމަވެސް މަރުގެ އަދަބު ދީގެންނުވާނެއެވެ."

މި މާއްދާއަށްބަލާއިރުވެސް ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުފުރުމުގެ ކުރިން، ކުޑަކުދިން ކުރާ ކުށްތަކަށް އެކުދިންގެ ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރުމުގެ ފަހުންވެސް މަރުގެ އަދަބު ދިނުން ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު[34] މަނާކުރާކަން އެނގެއެވެ.

މި މައްސަލައިގައި އަދުލު ކަނޑައެޅުން

50. ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނުގެ[35] 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، އެއްވެސް ޤާނޫނެއްގައި މަރުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ކުޑަކުދިންގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ދުން އޮތް އެންމެ ބޮޑު އަދަބުގެ 3/4 (ހަތަރުބައިކުޅަތިންބައި) އެންމެ ބޮޑު ނޫން އަދަބެއްކަން ބަދަލުކުރަންވާނެކަން ބަޔާންވެގެންވެއެވެ.

---

[33] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[34] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

[35] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

51. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ދައުވާ އުފުލާފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ހަވާލާދީ، އެމާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ތޫނު އެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން ޤަސްދުގައި ޖަހައި މަރާލުމުގެ ކުށުގެ ދައުވާކަން އެނގެއެވެ. އަދި މިކަން ސާބިތުވާ ހާލަތުގައި އެ ޤާނޫނުގައި އޮތީ މަރުގެ އަދަބު ދިނުމެވެ.

52. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރާ ޖިނާއީ ޤާނޫނުތަކުގެ އުސޫލުތަކަށް ބަލާއިރު މަރުގެ އަދަބަށްފަހު ދެން އޮތް އެންމެ ބޮޑު އަދަބަކީ އުމުރަށް ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބެވެ. މިއީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުގެ ޖަލު އަދަބެއްކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތުގެ[36] 92 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ތާވަލުން ގްރޭޑުން އެނގެއެވެ.

53. ވުމާއެކު މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭނީ ޖަލު އަދަބަކީ 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުގެ 3/4 (ހަތަރުބައިކުޅަތިންބައި) ގެ މިންވަރުގެ ޖަލު އަދަބެއްކަން އެނގެއެވެ. އެއީ 18 (އަށާރަ) އަހަރާއި 9 (ނުވައެއް) މަސްދުވަހުގެ ޖަލު އަދަބެވެ. އަދި މި ޖަލު އަދަބަށް، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާ ބަންދުކުރިތާރީޚުން މި މައްސަލައާގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާ ބަންދުގައި ހުރި މުއްދަތު އުނިކުރުމުން ބާކީ އޮތް މުއްދަތެވެ.

54. މި މައްސަލައިގައި އަލްމަރްޙޫމް މުޙައްމަދު އަނަސްގެ ވާރިސުން އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި މަރުގެ ދިޔަ ބޭނުން ނުވާކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރުކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން މި މައްސަލައިގައި މަރުގެ ދިޔަ ކަނޑައެޅުން ބަލައި އެއްބަސްކަން ނުފެނެއެވެ.

---

[36] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

55. މީގެ އިތުރުން، މި މައްސަލައިގައި ކުށް ސާބިތުވެފައިވާތީ ކައްޔާރާ ދިނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާއަށް ސަލާމަތާއި އިންސާފުދިނުމަށް ބަލާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ[37] 1008 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތީ، އެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙައްދު ކަނޑައަޅަންވާނެކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކާ ގުޅޭ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ އުސޫލުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ޙައްދުގެ ކަންކަމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުން ބިނާކޮށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ފަދައިން އެކަން ކުރެވޭނެއެވެ. އެހެންކަމުން ޙައްދު ކަނޑައަޅާ ހުރުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަން އޮތްގޮތަށް ކަން ކުރެވޭނެއެވެ. މިސާލެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ފަރާތުން ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރުމުގެ ކުރިން ކުޑަކުދިން ކުރާ ދެބައިމީހުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރޭގައި މަސްތުވާތަކެތި އުފެއްދުމާއި ބޭނުންކުރުމާއި ގުޅޭ ކަންތައް ތަފާތު ޖިނާއީ ކުށްތަކުގެ މިއްދޭ ކަމެއްނޫނެވެ. އެހެންކަމުން ޝަރީޢަތުން ބަލައިލެވިން، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް މި މައްސަލައިގައި ކުށް ސާބިތުވާ އަދަބު ޙައްދު ކަމުގައި ނުވެއެވެ.

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

56. މިސާލު ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެކުލެވޭ ހުރުމުން، މި މައްސަލައިގައި ތާރީޚު އެއްބަސްވާ ބަލައިގަނެވޭނޭ ގޮތުގައި ޤާނޫނުގެ ކަށަވަރު ބަޔާން ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް އެއްގޮތް ސަލާމަތް ނުވާ ޙިސާބަކަށް މި މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާކަމަށް 11 އޮކްޓޫބަރު 2022 ތާރީޚުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކުށުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ހެކީގެ ޤާނޫނުގެ[38]

---

[37] ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014

[38] ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019

73 ވަނަ މާއްދާގެ 8 ވަނަ ނަންބަރަށާއި، 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފަރާތަށް 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުގެ 3/4 (ހަތަރުބައިކުޅަތިންބައި) ކަމަށްވާ 18 (އަށާރަ) އަހަރާއި 9 (ނުވައެއް) މަސްދުވަހަށް ޖަލަށް ލުމަށް ޙުކުމްކޮށް މި ޤަޟިއްޔާ ނިންމަންޖެހެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒުގެ ރައުޔު:

57. މިމައްސަލައިގައި، ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ވަޙީދުގެ ނިންމުމަށް ތާއީދު ކުރުމާއެކު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަ ކުރައްވައެވެ.

ކުޑަކުދިން:

58. ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލު ކުރަމުންދާ ޤާނޫނުތަކަށް ބަލާއިރު، ކުޑަކުދިންގެ އާންމު މާނައަށް ކަމުގައި ބެލެވެން އޮތީ، މައިމީހާގެ ބަނޑުގައި [illegible] ދުނިޔެއަށް އުފަންވުމާ ދެމެދުގެ މުއްދަތުގައިވާ ކުދިންނާއި، ދުނިޔެއަށް އުފަންވުމަށްފަހު، މީލާދީގޮތުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަ ނުވާ ކުދިންނަށެވެ.[39]

ކުޑަކުދިން ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަން ޖެހުން:

59. ކުޑަކުދިންނަށްވެސް ޤާނޫނުގައި [illegible]

18 އަހަރު [illegible]

---

[39] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 4 ވަނަ މާއްދާ.

ނުބައި މުސްތަޤުބަލެކެވެ. ބަލިވެރިވުމަކީ، 18 އަހަރު ނުވިއަސް ކުޑަކުއްޖާގެ މައްޗަށް ޙުކުމެއް އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ ކަމެކެވެ.

ކުއްޖާގައި އަމަލު ކުރަމުންދާ ފޯރުކޮށްދޭގައި ގޮތް އެބަހުރެވެ.

60. އެހެނީ، ކުޑަކުދިންގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކުދިން ކުޑަކުދިން ކަމުގައި ބަލާ ހިސާބުން ފެށިގެން، ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނުގައި[40] ބަޔާންކުރާ ކަން އެނގެއެވެ. އެގޮތުން ކުޑަކުދިންނާއި ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ކުޑަކުދިންގެ މާނައަކީ؛

""ކުޑަކުއްޖާ" ނުވަތަ "ކުއްޖާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ ކުޑަކުދިންނާ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައިވާނަމަ، ޖިނާއީޒިންމާ އުފުލަން 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ފުރި، އެހެންނަމަވެސް 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިނުވާ ކުޑަކުދިންނެވެ. އެހެން ހާލަތުގައި އެއީ ޖިނާއީޒިންމާ އުފުލަން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިނުވާ ކޮންމެ ކުއްޖެކެވެ."[41]

މިގޮތުންނެވެ.

61. ވީމާ، އުމުރުން 15 އަހަރު ފުރިފައިވާ ކުޑަކުއްޖަކު ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތު ވެއްޖެނަމަ، އެކުއްޖާއަކީ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އަދި އެކުއްޖާގެ މައްޗަށް ޙުކުމެއް އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ ކަމެއް ޤާނޫނުން އެނގެއެވެ. ވީމާ، ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އެކުއްޖާއަށް އަދަބުދޭންވެސް ކަނޑައެޅޭނެއެވެ.

62. ކުޑަކުދިން ކުރާ ކުށްތަކާއި ގުޅިގެން، އަދަބު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އުސޫލަށް ބަލާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގައިވެސް އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ސަރަޙައްދުތަކުގައިވެސް ބާރު އަދާކުރަނީ ޖިނާއީ އަދަބުކުރުވުން ޚާއްޞަ ބެލުމުގެ އަދަބު ދިނުމެވެ. ނަމަވެސް ކުޑަކުއްޖާ ކުރިކަމަށް ސާބިތުވާ ކުށުގެ ބޮޑުމިނާއި އެކުއްޖާގެ ނުރައްކާތެރި ކަމާއި

---

[40] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) 53 ވަނަ މާއްދާ (ށ) ގެ (1) ނަންބަރުގައި ބުނެފައި، ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވަތަ ކަމަށް ބެލުމަށް، މަދުވެގެން ފުރިހަމަވާންވީ އުމުރަކީ 15 އަހަރު ފުރިފައިވާ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމުގައި ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި މިމާއްދާގެ 15 އަހަރު ފުރިފައިވާނަމަ، މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިފައި ނުވާ ކުއްޖަކަށް ދެވޭ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ވަރަށް ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ތެރެއިން، އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިފައިނުވާ ކުއްޖަކަށް ދެވޭ އަދަބު ... މާއްދާގެ (ށ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިމާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ... ޤާނޫނު ނަންބަރު:18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ... ކުޑަކުދިން ކަމުގައި ބަލާނެއެވެ. އަދި މިޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން، ކުޑަކުދިން ކުރާ ކުށްތަކުގެ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ އުމުރަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު:19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[41] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު) ގެ 118 ވަނަ މާއްދާ.

އަދި އެނޫންވެސް އެކުށްކުރުމާއި ގުޅިފައިވާ އެހެނިހެން ކަންކަމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] [illegible] ޖެހޭގޮތުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ޤާނޫނު [illegible] [illegible].

ކުޑަކުދިންގެ [illegible] [illegible] އަދަބު [illegible]:

63. ޤަސްދުގައި މީހަކު މަރައިފިކަން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް [illegible] ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، [illegible] [illegible] އަދަބަކީ ޤިޞާޞް [illegible] [illegible] ޤުރުއާނުގެ "... كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى ... ﴿البقرة: ١٧٨﴾ މިވަނީ ބަސްފުޅުން އެނގެއެވެ. އަދި [illegible] ވާޖިބު ކަމެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible])ގެ 1205 ވަނަ މާއްދާގައިވެސް [illegible] ބަޔާން ކުރެއެވެ. އެހެންކަމުން، މަރަށް މަރު ހިފުމުގެ [illegible] [illegible] އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އިތުރުން [illegible] ޤާނޫނުގައިވެސް [illegible] [illegible] އެނގެއެވެ.

64. ހަމައެއާއެކު، ޤަސްދުގައި މީހަކު [illegible] [illegible] ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ހަމައެކަނި އެކަމަށް ބަލައި މަރަށް މަރުހިފުމުގެ އަދަބު [illegible] [illegible] [illegible] އިސްލާމީ އަދި ޤާނޫނީ [illegible].

65. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އާންމު އުޞޫލަކުން، އެއީ ކުއްޖާ އުފަންވީއްސުރެ ކުއްޖާގެ އުމުރުން 7 (ހަތެއް) އަހަރު ފުރުމާ ހަމައަށް ކަމަށް ބަހާލެވިގެން ވެއެވެ. މިމަރުޙަލާގައި އެއްވެސް ގޯހަކަން [illegible] [illegible] ކުރުމުގެ ނޭނގެއެވެ. ދެވަނަ މަރުޙަލާއަކީ، ދެނެގަތުމާއި އިޚްތިޔާރު ކުރުމުގެ ކަންކަން މަޑުމަޑުން ފުރިހަމަވަމުން އައިސް ކުއްޖާގެ ސިކުނޑި ފުރިހަމަވެ ބުއްދި [illegible] ހަމައަށް [illegible]. މިއީ އާންމު ގޮތެއްގައި، ކުއްޖާގެ އުމުރުން 07 އަހަރު ފުރިހަމަވީއްސުރެ ކުއްޖާ ބާލިޣު އުމުރާ ހަމަޔަށެވެ. މިމަރުޙަލާގައި ކުދިން [illegible] [illegible] [illegible]، ކުދިން ތަމްޔީޒު ކުރުމުގެ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] މަރުޙަލާއަކީ، އިންސާނާ ބާލިޣުވެ [illegible] [illegible] ފުރިހަމަ [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއް ކަމުގައިވާ [illegible].

ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމާއި ބާލިޣުވުން:

66. ކުޑަކުއްޖާ ބާލިޣުވެއްޖެނަމަ، ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާނެ ކަމަށް ބަލައި [illegible] ދެކެވިފައިވެއެވެ. އެއީ [illegible] ރަސޫލާ (ﷺ) ގެ ޙަދީޘްގައިވާ ފަދައިން "رُفِعَ الْقَلَمُ عن ثلاثة: ...وعن الصبي حتى يَحْتَلِمَ،..." މިޙަދީޘްގައި، ކުޑަކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ކުޑަކުއްޖާ ބާލިޣުވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކުޑަކުއްޖާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބާލިޣު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]: "...وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنكُمْ..." (النور: ٥٨) " [illegible] بالغ [illegible] عمر [illegible] [illegible] [illegible].." [illegible].

ނަމަވެސް ސިވިލް އުމުރުގައި ބާލިޣުވުމަށް އަހަރު ކަނޑައަޅާ ނުވެވެ. ޖުމްހޫރު ފިޤުހުވެރިން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ބާލިޣުވާ އުމުރަކީ ކުއްޖާގެ އުމުރުން ހަނދުވަރުން 15 އަހަރު ފުރުން ކަމަށެވެ.

67. ޤުރުއާނުގައި ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގައި ކުރެވޭ ޝަރުޢީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާނެ ސަލާމަތް ހަމައަކީ ޙިސާބުލައި ހަމައެއްނުވާ ކުރެވޭ ޝަރުޢީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލުމުގެ ގޮތުން، ބުއްދިވެސް ފުރިހަމަވެގެން ކަމަށް ބައެއް ފިޤުހުވެރިން ދެކެވަޑައިގަންނަވައެވެ. އެގޮތުން، ކީރިތި ޤުރުއާނުގެ " حَتَّى يَبْلُغَ أَشُدَّهُ "(الأنعام: ١٥٢) "...އެކުދިން ބުއްދީގެ تصرف ކުރިއްޖައްވާން ދެވޭނެއެވެ" އަދި "...فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ..." (النساء: ٦) "...(ތަރުޖަމާގެ މާނައިގައި) ބުއްދި ފުރިހަމަކަން އެއުރެންގެ ކިބައިން ތިޔަބައިމީހުންނަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެއުރެންގެ މުދާތައް އެއުރެންނަށް ދޭށެވެ!" މިއާޔަތުން ބައްޓަނެޅިފައި ވަނީ، މަތީގައި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ދެ ގޮތުން ބާރުކުރާ ކަމަށްވާއިރު، ޝަރުޢީ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާން ޖެއްސުމުގައި ބުއްދި ފުރިހަމަވާ ކަމުގެ ޝަރުޠު ހަރުދަނާ ކަމާއި ފިޤުހުވެރިން ދެކެވަޑައިގަންނަވައެވެ. އެގޮތުން، ބާލިޣު ބުއްދި ފުރިހަމަވާ އުމުރުން ކަނޑައެޅޭ ކަމުގައި ޢަމަލު އުސޫލުތަކެއް ފިޤުހުވެރިންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އުފެދިގެންވެއެވެ.

68. ބައެއް ފިޤުހުވެރިން، ދެކެވަޑައިގަތީ، ބުއްދި ފުރިހަމަވެ، ޙަޤީޤަތުގައި ފުދޭ އުމުރަކީ ކުއްޖާގެ އުމުރުން، 15 އަހަރު ފުރުމެވެ. ނަމަވެސް، އިމާމު އަބޫޙަނީފާ ދެކޭގޮތުން، ކުއްޖާ ބާލިޣު ޢަލާމާތް ފުރި އުމުރަކީ 18 އަހަރެވެ. މާލިކީ މަޒްހަބުގެ މަޝްހޫރު ޤައުލަކީ އިމާމު އަބޫޙަނީފާގެ ޤައުލު ކަމުގައިވާ އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރުމެވެ. ފިޤުހުވެރިންގެ އާންމު ވިސްނުންފުޅަކީ، ކުއްޖާގެ އުމުރުން 15 އަހަރުން މަތިވެއްޖެނަމަ، ބާލިޣު ޢަލާމާތްތަކުން ފާޅުނުވިޔަސް، އިމާމު އަބޫޙަނީފާ އާއި މާލިކީ މަޒްހަބުގައި އެއީ އުމުރުން 18 އަހަރުން ފުރިހަމަކުރުމަށް ބަލާއިރު ބާލިޣު ކަމަށް ބަލާ، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުގެ އަދުލުވެރި ކޮންވެންޝަނުގައި ކުދިންގެ ތަޢުރީފުގައި 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖާގެ ތަޢުރީފު ދީފައި

[illegible] ކުށްކުރިއިރު އުމުރުން 18 އަހަރު ނުވާ ކުއްޖެއްގެ މައްޗަށް [illegible]
އަދަބު [illegible] ކަމަށް [illegible] ނުވެއެވެ.

ޖަލުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުން [illegible]:

69. [illegible] ސަބަބެއް ނުވެއެވެ.

70. [illegible]

[illegible]:

71. [illegible]

[illegible]. ނަމަވެސް ކަނޑައެޅި ދައުލަތުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ގުޅިގެން ކައްފާރާ [illegible] ނުޖެހޭނެވެ. ސަބަބަކީ، [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ވާތީ އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ. [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ކައްފާރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ކައްފާރާ [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކައްފާރާ [illegible].

72. އެހެންކަމުން، މިމައްސަލައިގައި، ޤިޞާޞް [illegible]، ކައްފާރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ކައްފާރާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ކައްފާރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން [illegible] ރައުޔު:

73. ފަނޑިޔާރު ހުސައިން [illegible] ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމުން، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ކުރި ދަޢުވާ އެއްވެސް ދަލީލެއް ގަސްދުގައި މީހަކު މެރުމުގެ ކުށުގެ ދަޢުވާ، ދަލީލުތަކުގެ މަތިން އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރަށް އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާކަމަށް 11 އޮކްޓޫބަރު 2022 ތާރީޚުގައި މި މައްސަލަ ބަލައިދެއްވި ފަނޑިޔާރުންގެ ބެންޗުގައި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައެޅުއްވީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 33/Jv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލްކޮށް، ދަޢުވާގައި ވަކި ފަނޑިޔާރުގެ (ވޯޓުގެ އަޣުލަބިއްޔާ) ކުރެ އަސްލީ އަލްއުސްތާޛާ ޒުލްފާ ހިފެހެއްޓުމުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 178 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޢަމަލު ނަގަވާފައި އަދި ހައިކޯޓުގެ ޖުވެނައިލް ކޯޓު ދަށުން ހުރި ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ބާޠިލްވެފައިވާތީ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިނުވާ ކުއްޖަކު ކުރާ ކުށަކަށް ޤިޞާޞްގެ އަދަބު ދިނުމަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ތެރެއިން ނުވާ ކަމެއް ކަމުގައި، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިނުވާ ކުއްޖަކު ކުރާ ކުށަކަށް ޤިޞާޞްގެ އަދަބު ދިނުމުގައި އިސްލާމީ ސުންނަތް ޖަމާޢަތުގެ ރަޢުޔު މަޛްހަބުގެ އިމާމުންގެ ގޮތުގައި ހުރިކަމާއި އެބަހުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޤާނޫނީ ނިޒާމުގައި މިކަން ޢަމަލުކުރެވޭ ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޢަދުލުގެ ޤާނޫނު) ގެ 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިނުވާ ކުއްޖަކު ކުރާ ކުށަކަށް ގިނަވެގެން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ހިފެހެއްޓުމުގެ ކަމުގެ އަދަބު ނުދެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ކުއްޖާ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ހުއްޓުވުމަށް އަމުރުކޮށް ބަލާ ކަނޑައަޅައި، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ކުރިޔަށް ދެން ޝަރީޢަތް ކޮށް ކަނޑައަޅައި ހައިކޯޓުން

ކަނޑައަޅައި، ތަޢުޒީރީ އަދަބެއްގެ ގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 18/2019 (ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ޤާނޫނު) 73 ވަނަ މާއްދާގެ 8 ވަނަ ނަންބަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 74-1 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން [illegible] 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރުގެ 3/4 (ތިންބައިގެހަތަރުބައި) ކަމަށްވާ 18 (އަށާރަ) އަހަރާއި 9 (ނުވައެއް)، މަސްދުވަހަށް ޖަލަށް ޙުކުމް މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޢު